

profund pe participanți, oferindu-le și un motiv de reflecție asupra importanței exploataării sării în preistorie în zona Târgu-Ocna-Poduri.

Colocviul internațional de la Bacău a fost un bun prilej pentru specialiștii preocupați de problema tell-urilor dar și a celor care își consacră eforturile cercetării complexului cultural Cucuteni-Tripolie să cunoască și să facă un schimb util de opinii și publicații. Organizatorii au anunțat publicarea lucrărilor colocviului într-un viitor volum din colecția "Bibliotheca Memoria Antiquitatis".

Felicia MONAH

**Colocviul internațional
LE BASSIN DU BAS DANUBE
ENTRE LE V-IIIe MILLÉNAIRE AVANT NOTRE ÈRE,
București, 13-15 noiembrie 1996**

Organizarea unor colocvii internaționale în jurul unor stațiuni arheologice eneolitice importante pare să devină o practică obișnuită. După colocviile internaționale ce au avut ca pretext stațiunile de la Cucuteni (1984), Tal'janki (1990 și 1993) și Poduri (1995) pentru a le cita doar pe cele mai apropiate în spațiu de noi, iată că și *tell*-ul de la Hârșova este folosit pentru a atrage pe cercetătorii preocupați de neo-eneoliticul de la Dunărea de Jos. Și trebuie să recunoaștem că magnetul hârșovian – *tell* cu o impresionantă stratigrafie și o ambițioasă și bine organizată cercetare multidisciplinară, efectuată de o echipă franco-română – a acționat perfect. Peste 40 de cercetători din România, Franța și Bulgaria au onorat cu prezența și contribuțiile lor științifice colocviul. De peste hotare au participat 11 distinși cercetători, reputați specialiști în diferite domenii.

După deschiderea oficială a colocviului a fost vernisată o reușită expoziție intitulată "Viața pe malul Dunării acum 6500 ani – Vivre au bord du Danube il y a 6500 ans". Pentru inițierea vizitatorilor, organizatorii, au realizat un interesant catalog bilingv, coordonat de D. Popovici și Y. Rialland. Catalogul, publicat în excelente condiții grafice, în pofida textului sumar, reușește să transmită vizitatorului un minimum de cunoștințe necesare înțelegerii civilizațiilor preistorice de la Dunărea de Jos.

Colocviul de la București a fost dedicat memoriei regretatei Alexandra Bolomey a cărei deces, pe șantierul de la Hârșova, a consternat cercurile arheologice. Gestul organizatorilor, departe de a fi un simplu act de pietate, este o recunoaștere a importantului rol avut de Alexandra Bolomey în inițierea și desfășurarea cercetărilor multidisciplinare de la Hârșova.

Lucrările colocviului au debutat cu intervenția lui Jacques Evin (*Reflexion sur les datations radiocarbone obtenues entre le V-ème et le III-ème millenaire av. J.C. en Europe de l'est: apport de la calibration des dates par la dendrochronologie*) prelegere, deosebit de utilă, care a dezvăluit arheologilor români "secretele" datelor C14 și necesitatea calibrărilor dendrocronologice.

Următoarele două ședințe au fost rezervate, așa cum era și firesc, unei consistente serii de comunicări, realizate de D. Popovici, Puiu Hașotti, Y. Riallan, M. Tomescu,

B. Randoin, R. Gogu, Oana Truică, Cl. Varcolin, C. Haită, M.A. Courty, M.-F. Diot, I. Tomescu, L. Chabal, R. Buxo, D. Moise, V. Radu, N. Dese-Berset, A.-S. Kiss, A.-C. Bălțeanu și A.-M. Deica care au reflectat cercetările de la Hârșova. De la istoricul cercetărilor, cadrul natural, metoda de săpătură, micromorfologie și microstratigrafie, analize palinologice, studii antracologice, agricultură și alimentație vegetală, faună mamaliană, pescuit, materiale malacologice, materiale litice și date antropologice toate metodele de investigație, consacrate în cercetarea modernă arheologică, au fost utilizate la Hârșova. Rezultatele preliminare obținute prin investigațiile citate au trezit interesul asistenței. Este evidentă dorința colectivului de la Hârșova de a obține o reconstituire cât mai amănunțită a vieții comunităților care au locuit pe *tell*-ul de pe malul Dunării.

Am remarcat că, în numeroase cazuri, reputați specialiști francezi se preocupă de inițierea în tainele disciplinei lor a unor tineri cercetători români cu care formează echipe bine sudate. Am apreciat în mod deosebit eleganța cu care cercetătorii francezi se eclipsau voit în favoarea mai tinerilor lor elevi și colaboratori.

Interesantele informații despre civilizațiile neo-eneolitice de la Dunărea de Jos au fost completate de comunicările susținute de E. Comșa (*Un complexe du début de la phase Giulești de la Culture Boian*) și R. Andreescu (*Des vases anthropomorphes de la culture Gumelnița*). Un demers asemănător a întreprins și M. Neagu care a prezentat noi descoperiri de figurine antropomorfe Hamangia, Bolintineanu și Boian.

O mențiune specială merită prezența lui I.S. Ivanov descoperitorul celebrei necropole de la Varna care a pus în discuție evoluțiile sociale din mileniul IV î.e.n. Interesante comunicări privind eneoliticul din Bulgaria au mai prezentat Tz. Popova și Laurence Manolokakis. Prima cercetătoare a comunicat rezultatele analizelor antracologice și carpologice obținute în așezarea Madarets. A doua cercetătoare s-a preocupat de producția litică și organizarea socio-economică în eneoliticul din Bulgaria.

Dulcea armonie ce se instalase între francofonii francofoni și francofonii româno-bulgari a fost ușor tulburată de accentele mai virile ale germaniei rostite de Gh. Lazaroviți (Gh. Lazarovici, Z. Maxim, *Das Cluj – Cheile Turzii – Lumea Nouă – Iclod Kultur. Hauptfragen*). "Polifonia" a fost accentuată de comunicările susținute de Crina și Lucian Tarcea (*Lithic tools from middle transylvanian neolithic Cluj-Cheile Turzii-Lumea Nouă-Iclod complex. Petrographical analysis and databases*), precum și de aceea a lui D. Gheorghiu (*The analysis of the decoration of some Cucuteni Statuettes. A functional approach*). În legătură cu ultima comunicare notăm că opiniile unui arhitect, în această chestiune, pot interesa și pe arheologi, dar, un prea mare atașament de tezele regretatei Marija Gimbutas îl poate îndepărta pe analist de realitățile arheologice.

Relațiile culturii Turdaș cu vecinii săi l-au preocupat pe S.A. Luca, în timp ce A. László a conturat stadiul cunoașterii eneoliticului din sud-estul Transilvaniei. Influențele meridionale exercitate asupra culturii Precucuteni au fost analizate de N. Ursulescu și D. Boghian. O temă rară în iconografia eneolitică din sud-estul Europei, aceea de "Stăpână a Animalelor" a fost prezentată de D. Monah.

Parcă pentru a demonstra oaspeților din străinătate că România nu este o *terra deserta* în materie de cercetări interdisciplinare F. Monah a expus rezultatele investigațiilor arheobotanice de la Păduri-Dealul Ghindaru, în timp ce A. Bălășescu a analizat din punct de vedere arheozoologic resturile de faună de la Vitănești. Ultima – dar nu cea de pe urmă – Georgeta El Susi a oferit câteva repere asupra economiei animaliere din neolitic și perioada de tranziție din sectorul bănățean al Dunării.

Colocviul de la București prilejuit de cercetările româno-țărăneze de la Hârșova s-a bucurat de un real succes, trezind interesul specialiștilor prezenți. Nu poate decât să ne bucure această armonioasă colaborare care prevestește frumoase rezultate științifice.

Felicia MONAH și Dan MONAH

Colocviul internațional

“COMPONENTA PRE-INDOEUROPEANĂ A LUMII TRACE. COMPLEXUL CULTURAL CUCUTENI-TRIPOLIE”, Piatra-Neamț, 29-31 mai 1997

Ca urmare a propunerii făcute la reuniunea Comisiei internaționale consultative pentru promovarea studiilor indoeuropene și trace de la Mangalia din 1996, Centrul de cercetare a culturii Cucuteni (CCCC) din Piatra-Neamț s-a afiliat la acest organism. Cu același prilej a fost, de asemenea, acceptată propunerea avansată de directorul CCCC, Gheorghe Dumitroaia, de organizare a unei manifestări științifice internaționale în cadrul următoarei reuniuni a Comisiei. Această inițiativă s-a materializat prin organizarea în perioada 29-31 mai 1997 la Muzeul de Istorie Piatra-Neamț a colocviului internațional “Componenta pre-indoeuropeană a lumii trace și complexul cultural Cucuteni-Tripolie”. De la bun început se cuvine subliniat în mod deosebit aportul diverselor organisme și instituții care au contribuit la buna desfășurare a acestei reuniuni de înaltă ținută științifică, respectiv Ministerul Culturii, Consiliul Județean Neamț, Institutul Român de Tracologie din București, Complexul Muzeal Județean Neamț și Fundația Cultural-științifică “Constantin Matasă” din Piatra-Neamț. O necesară și benefică contribuție au adus-o totodată următorii sponsori: Banca Comercială Română – sucursala Neamț, Societățile comerciale Vulcadur-Vânători, Matinal-Tupilați, Comic-Piatra-Neamț, Fibrex-Săvinești, Unifil-Bălățești, Classic-Piatra-Neamț ș.a., cărora li se aduc și pe această cale mulțumirile cuvenite pentru înțelegerea și generozitatea de care au dat dovadă.

Lucrările colocviului au debutat joi, 29 mai, în Sala de festivități a Muzeului de Istorie din Piatra-Neamț. Au luat cuvântul Gheorghe Dumitroaia, directorul Complexului Muzeal Județean Neamț și al Centrului de Cercetare a Culturii Cucuteni, prof. dr. Petre Roman, directorul Institutului Român de Tracologie din București, dr. Eugen Comșa, prof. dr. Jozsef Maran, directorul Institutului Arheologic din Heidelberg și reputatul prof. dr. Milutin Garašanin, membru al Academiei Republicii Federale Jugoslavia. Salutul autorităților locale a fost rostit de Dan Marian Lospa, prefectul